

Figuerola i la seva obra

Pere Puig Bastard

President de la Societat Catalana d'Economia

Deixin-me que manifesti, en primer lloc, el meu sincer agraïment a tots els presents, i també al conseller en cap honorable senyor Artur Mas i al president de l'Institut d'Estudis Catalans, excel·lentíssim senyor Manuel Castellet, que avui ens acompanyen, per la seva participació activa en aquest acte. Aquesta és una sessió que té, al meu entendre, un notable sentit acadèmic i a la vegada un valor de recuperació per a la memòria històrica de l'obra i la vida d'un gran personatge. Aquest acte té, a més, la singularitat de tenir lloc a la seu de l'Institut d'Estudis Catalans, havent estat convocat per la Societat Catalana d'Economia, que personalment m'honoro de representar i que ha estat també promotora d'aquest cicle d'actes.

L'etapa de formació a Barcelona

Ens proposem commemorar l'etapa de formació a Barcelona d'un gran polític, un jurista, un catedràtic i un economista català, l'il·lustre calafí Laureà Figuerola, nascut l'any 1816. Per a fer-ho, comptem avui amb la col·laboració de tres convidats acadèmics d'excepció, que a continuació els hi seran presentats pel moderador, Josep Lluís Vilaseca.

Laureà Figuerola fou, com vostès saben, el ministre d'hisenda que donà lloc al decret de creació de la pesseta a l'any 1868, una moneda que, com ens anuncia el programa d'aquests actes, ha acabat gaudint d'una llarga vida de 133 anys. Ell mateix, Figuerola, va ser un home, si em permeten dir-ho, que va viure de manera ben intensa i fructífera, i que pel que fa a la durada temporal, va sobrepassar àmpliament l'esperança de vida de la gent de la seva mateixa generació. És aquest un paral·lelisme, entre l'home i la moneda que ell va crear, que seria possible establir, però en què per raons obvies jo no m'hi podré entretenir.

Com deuen haver vist al programa corresponent, aquesta és la segona de les quatre sessions previstes –tres estan tenint lloc a Catalunya i una, la tercera, tindrà lloc a Madrid– dins del cicle que dediquem a homenatjar i recordar la vida i l'obra del qui fou un actiu protagonista de la vida política i governamental espanyola i catalana, a més d'un rellevant personatge acadèmic de la segona meitat del segle XIX.

La manera de portar a terme idees i iniciatives com la que ha represen-

tat l'organització d'aquest cicle de conferències, per part de la comissió organitzadora i de l'Associació que li dóna suport, és poder disposar de certa categoria de persones. Persones, poc abundants en la majoria de països, que es troben dotades d'una especial generositat i són capaces de vèncer tota mena d'obstacles i de tirar endavant gran varietat de projectes. Fent-ho, a més, sense cap mena d'exigències: pel seu més radical esperit de contribuir a les causes que ells consideren justes.

El cicle dels homenatges

Fou l'anterior president de la Societat Catalana d'Economia, el nostre bon amic Josep Jané Solà, qui precisament va encertar a posar en marxa, amb la seva coneguda capacitat organitzativa i fèrria voluntat personal, tot el procés que ens ha permès arribar a on estem ara. Un cop posats d'acord ell i Josep Maria Vilaseca, com els primers impulsors de la idea central, i comptant amb la participació d'una sèrie d'altres persones, entre les quals em plau molt estar, podem dir que "la cosa estava ja assegurada". Ben aviat a tots nosaltres, juntament amb moltes altres importants personalitats, ens van convèncer de la importància i la necessitat de fer un reconeixement públic de l'obra i de la figura de l'antic ministre Laureà Figuerola.

El cicle dels homenatges a Figuerola no sols ha acabat essent una realitat, sinó que ha gaudit dels marcs més adequats, de les personalitats i dels conferenciants més idonis, i del generós suport de dotze institucions ben representatives. La primera de les sessions del cicle s'ha celebrat ja a Calaf, lloc del seu naixement, amb un gran èxit d'assistència i en un marc històric i un ambient incomparables, comptant a més amb el suport entusiasta de destacades personalitats, encapçalades per l'alcalde, l'Il·lustríssim Senyor Josep Casulleras Closa.

La importància de Barcelona

Laureà Figuerola, a la presentació que fa de l'obra escrita i publicada per ell en castellà sobre *Estadística de Barcelona en 1849*, ens diu el següent (em permeto traduir el text original en castellà): "La importància de Barcelona és desconeguda, no tan sols pels estranys, sinó pels qui viuen al propi país" (ell mateix hauria pogut dir això de Catalunya). "La seva importància és a vegades exagerada", ens diu, "pels seus mateixos veïns, que de fet no li presten atenció ... si no és per `alguna mena de ressentiment' en relació amb d'altres pobles". Esperem (ens ve a dir Figuerola) que les sèries de

dades estadístiques (els “guarismos” en diu ell) que en la seva obra s’inserixen, “serveixin de correctiu als qui es deixen endur per les vanitoses imaginacions dels naturals” i “a la vegada facin possible que els forasters (interessats a conèixer-nos) acabin retent, gràcies a la utilització d’aquelles, el degut homenatge a la nostra intrínseca vàlua”.

L'intrínseca vàlua de Figuerola

Voldria acabar dient que el que avui nosaltres ens proposem de fer, al meu entendre, és retre el degut homenatge a Laureà Figuerola, tot mesurant-lo també, a ell i a la seva obra, “segons la seva intrínseca vàlua” (com ell ens aconsellava de fer en el pròleg de l’obra esmentada). Ens hem volgut fer ressò, tots plegats amb el conjunt d’aquests actes, deixin-m’ho dir un cop més, de la importància d’una obra i d’unes idees, defensades a vegades amb un extraordinari vigor i una inusitada energia, i també de tota una trajectòria personal, dutes a terme per un personatge polèmic, però sens dubte excepcional, de la nostra història.